

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Külföldre:		Világra:	
Egész évre	18 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	8 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fe

Csodeljárásunk hibái.

Debreczen május 10.

Csodeljárásunk első sarkalatos hibája hogy nem foglalkozik a csödnitást megelőző stádiummal. A fizetés képtelenség a kereskedő betegségének első tünetje. Egy gondos orvos nem hanyagolhatja el ezen jelenséget melynél a betegség talán még könnyen s gyorsan gyógyítható. A törvénynek első sorban ki kellene mondanania, hogy a fizetése képtelenség is a törvény hatálya alá esik s a csőd kérelmezése előtt jelentendő be az illetékes csőd bíróságnál. A törvényszék bizalmi férfiakat jelölne ki — kik kizárólag a helyi kereskedők sorából volnának választandók — a bejelentés után megvizsgálják az adós üzleti viszonyait s rövid határidőn belül jelentést tesznek az illetékes bíróságnak, mely ennek vétele után kiegyezési tárgyalásra idézné meg a hitelezőket. A bizalmi férfiak kik ismerik a fizetése képtelen kereskedő egész életmódját, jellemét, kik alaposan értenek az üzlethez és megtudják ítélni a könyvelést, rövid vizsgálat után meggyőződhetnek arról, hogy család, vagy önhibáján kívüli bukás forog-e fenn. Ez első esetben sújtsa a törvény teljes szigorával az illető kereskedőt de a másik esetben mondja ki: „hogy az adósnak bizonyos záros határidőt enged ügyei rendezésére, mely határ időn belől a csödmegnyitásnak nem lehetne helye.“ Belátása szerint a törvényszék elrendeli a kényszerintézkedést is. Természetesen ki kell azt is mondania, hogy a kiegyezés jogerős, ha a hitelezők bizonyos arányu többsége abba beleegyezik, még ha a kisebbség azt nem is volna hajlandó elfogadni. Végül, hogy a fizetés képtelenség bejelentése napjától a kiegyezési tárgyalások befejezéséig semmiféle végrehajtás nem eszközölhető az illető adós ellen.

Csodeljárásunk második sarkalatos hibája „azon tulzott befolyásban rejlik, mely az ügyvédi karnak a csödekre biztosítatik. A törvénynek ki kell mondanania, hogy az ügyvédek csodeljárásoknál csakis, mint jogtanácsosok szerepelhetnek és hogy sem csödválasztmányi tisztet nem viselhetnek. Bár, tudjuk, hogy e követeléssel magunk ellen zudítjuk az ügyvédikart, mely ezen intézkedés által egyik legjövendősebb keresetforrástól fosztatnánk meg s — bár elismerjük megélhetési jogukat, méltányoljuk alapos mély és nélkülözhetetlen szaktudásukat mindazáltal meggyőződésünk teljes erejével kell kérelmeznünk, hogy csödválasztmányi minőségben kizárólag a kereskedelmi osztály tagjai működhessenek. Az ügyvédek megtartása mellett még az 1881-iki igazságügyi bizottság sem tudott más

érvert felhozni, mint azt, „hogy a tömegnek minden esetben jogtudós képviselőre van szüksége“ ámde ez megvan az esetben is ha minden csödnél egy ügyvédet mint jogtanácsost rendelnek ki. Arra hogy a tömeg gondnok, mint a csödválasztmányi tagok kereskedők legyenek, készlet a csőd eljárás egész természete, mely elvégre nem más mint a meglévő vagyonnak bíróság ellenőrzésével való kereskedelmi liquidációja. A kereskedő mint tömeg gondnok sokkal biztosabban gyorsabban s alaposabban ítélni meg, vajjon melyik követelés hajtható be s melyik irandó le mint behajthatatlan, ezeknek behajtását gyorsabban s olcsóbban valamint a jelenleg oly költséges becslést s leltározást alaposabban s olcsóbban eszközölhetné. A kereskedő mint tömeg gondnok sohasem veszélyeztetné a helyi piac érdekeit árverésekkel az árut szakismereténél fogva jobban előnyösből tudná értékesíteni. Ha egy kereskedő beteg miért biznók a gyógyítást oly osztályra, a melynek ugyszólván semmi köze a kereskedőhöz, melynek egyetlen érdekét „kereset“-ének biztosítása képezi miért nem arra, kit a kereskedelemmel vallott szolidaritása, szakképzettsége egyéni s kartársi érzülete természetesen ösztönöz arra, hogy tudásával, tapasztalataival beteg társának gyógyulását elősegítse? Mért nem végezhetné a kereskedő a segítő orvos

Tárcza.

A törvényrontó.

— Debreczen multjából. —
Írta: Szini Péter.

Nem hiába ragasztották reá a kálvinista Róma nevezetét, de ki is érdemelte nagy Debreczen város. Mert amióta a Kálvin szerint megtisztított vallást falai közé fogadta, nagy körültekintéssel őrködött, hogy csalógató pásztorok ne tévedjenek a nyáj közé.

És épen a protestantizmus mellett való szigoru kitartás okozta, hogy Debreczen népe megmaradt az ő puritán egyszerűségében, lehanyatlott századokon keresztül. A szeretet, béke, testvériség angyalai őrködtek felette és tiszta erkölcs volt irányítója.

1552. év körül az ősrégi város falai között nem türtek meg más felekezettel. A hajdan oly fényes katolikus egyház megszűnt s a református vallásra tért lakosság a béke, testvériség érzés megerősítő kebelén élvezte a tiszta vallásosságából származó erkölcsiség boldogító kihatását.

A XVIII-ik század második tizedében kezdett bevonulni ismét a városba a katolikus vallás. Egy-egy kiküldött térítő megvonta magát a város falai között s az éber őrködést kijátszva, igyekezett hívőket toborozni. Csak III. Károly uralkodása alatt sikerült kivívniok, hogy zavartalanul visszatérhessenek a városba.

A csekély számú katolikus hívőkkel a reformátusok egyáltalában nem érintkeztek. Nem is tekintették őket a város polgárainak. Tanácsban, más hivatalban nem szerepelhettek. Külön utcát kaptak és a tanács szigoru rendeletet adott ki, hogy református hajadon leányzó papista ifjuhoz feleségül ne mehessen.

Mintha bizony a szivben felfakadó szerelemnek úgy lehetne parancsolgatni, mint gazda a béresének: Tedd ezt! Tedd azt!

Tudta azt a szép Kecze Judit is, hogy mily szigoru törvény szól az ilyen szerelem ellen, de mit tehetett róla az ártatlan hajadon, ha szerelmes szivét éppen egy katolikus ifju szemé tekintete hozta forró dobogásba!

Kecze István uram, a Judit édesapja, aféle vásárjáró ember volt. Ritkán találhatta őt valaki a hajlékában. Fuvarozott folyvást ide is, oda is. Meg is szedte magát szépen az élére rakott krajczárokból. Bizony nem valotta kárát az a legény, a ki a szép Judit körül seperte a port, mert Keczené asszony vendégszerető házában szives fogadtatásra talált.

Hogy miképen szövődött szelorem Barkó Pista és Judit szive között, azt bajos lenne megállapítani. Serbékne asszony vélekedése szerint valami multság alkalmatosságával ismerkedtek volna meg. Elég az hozzá, hogy szerették biz azok egymást, akármily szigoru törvényt hozott is ellene a tisztes tanács.

Mikor a vacsoracsillag lehanyatlott az égboltozatról és zavartalan csend borult a város lakóira, Barkó Pista titkon, látatlanul

sietett Kecze István uram portája felé, hogy pár vigasztalószót váltson az imadásig szeretett Judittal.

A leány várt reá. Kilöste a jó alkalmat, mikor a szülei vigyázó tekintet elől menekülhet. És ez nem is volt oly nehéz dolog. — Hiszen Kecze Istvánné asszonyomnak még álmában sem volt, hogy az ő dédelgetett, egyetlen leánya valaha az ő akarata ellenére válaszza meg szive párját.

A találkozásakor rendesen nagyon szomorú volt a két cseléd. Judit arcán forró köny pergett le, mikor Barkó festgette előtte a siralmas jövődőt, melynek tergete szerelmük nyiló virágait fogja szétépteni.

— Tudom, hogy sohasem lehetsz az enyém, hiába is szeretlek! — mondá. — Apád, anyád, összes rokonságod megvetne miattam, sőt a városból is számkivetnének. És mégsem tudom rávenni szivemet a lemondásra. A különböző vallás kőfalat von közénk. Te nem lehetsz az enyém soha... soha!

Megreszkedett a hangja, mintha zokogását igyekeznék elfojtani. A leány vigasztalta:

— Ne essél kétségbe, Pista! A jó Isten minden embert egyformán szeret, hátha fel fogja a mi szomorú ügyünket és elősegíti sziveink óhaját. Egyetlen gyermeke vagyok az édes szüleimnek. Csak nem lesz köszívük, hogy hidegségükkel a halálba keressenek.

— De a törvény? Tudod e, hogy milyen szigoru rendeletet adott ki a tanács?

— Tudom, de nem félek tőle. Elő-

tisztét? Azon kereskedő kitől az üzleti élet fejlődése oly alapos, széleskörű tudást oly nagy emberismeretet oly tág világnézetet s oly tiszta becsületet kíván? És végre nem új ezen intézkedés. Bent volt már — bár facultative — az 1840-iki csődtörvényben s bent foglaltatik a legújabb német csődtörvényben is.

Ezen intézkedés teljes védelmet nyújtana a hitelezők jogos érdekeinek s lehetőleg óvna a csődbe került kereskedő anyagi érdekeit is.

Ennyit mond a memorandum s kéri a minisztert, hogy az 1881 XVII. t.cz.-ket sürgősen törvényhozói uton újra szabályozni kegyeskedjék s ama reményének ad kitejlesztést, hogy e fontos kérdés megítélésben nem csak egyoldaluan, csak a száraz elvont jogtanokra támaszkodó ügyvédi kar véleményezését fogja meghallgatni hanem, szem előtt tartandja a közvetlenül érdekelt kereskedelmi osztálynak a mindennapi életből merített óhajait is.

Hogy eme reform megvalósulása meny nyire kívánatos s mekkora várakozással néz a kereskedő világ elébe, azt felesleges említenem. Roppant fontossága a kereskedelmi életre. A jelenlegi hiányos csődeljárás helyébe egy sokkal gyorsabb, olcsóbb lépne, a hitelügy biztosabbá válnék, a hitelezők jogos érdeke védelmet, a fizetés képtelen kereskedő gyógyulást lelne. Csakis ez a módosítás felelhet meg a kereskedelmi élet országos hely, viszonyainak.

A képviselőház pánzügyi bizottsága május hó 13-án, hétfőn délután 5 órakor a képviselőházban szokott helyiségében ülést tart. Tárgy: 1. a honvédelmi és belügyi minisz-

gyünk innen olyan helyre, ahol békeségben meglehetünk s majd visszatérünk időmultán mikor elfeledik szerelmünket!

— Oh, mennyire szeretsz! — ragadta meg kezét imádjátjának a legény. — Hát képes vagy érettem elhagyni a szülődet, szülővárosodat?

— Megyek, amerre vezetsz! Nem lesz más akaratom, mint a te akaratom!

— Akkor hát minél előbb, annál jobb. Holnap este légy készen, mert eljövök érted. Balmaz-Ujvárosban lakik egy néném, ott meghúzódhatunk, míg a kis házikómon tudhatok. Vedd magadhoz ruháidat és várj reám! A város alatt szekér fog várni reánk, melyen sietve elmenekülhetünk. Ha egyszer ott leszünk, nem parancsol a debreczeni tanács.

Judit kész volt a szökésre. Mit nem tett volna meg, mikor oly halálisan szerette azt a becsületes arcú, sugártermetű legényt, kinek csak az volt az átká, hogy nem református templomban öntötték fejére a keresztvizet.

A szépen kifundált terv sikerült volna a szerelmes párnak, ha Bágyi Miklós szívét is szerelemre nem gerjeszti a szép Judit szemé villanása.

Bágyi Miklós gazdag familiából való volt. Apja sok időn át szenátorkodott a városban. Tisztelet és becsülés környezte az egész családot, mert mindenki csak jót tudott a legényről mondani. Soha nem járt korcsmába, sem mulatóhelyekre. Istenes életű, jámbor ifju volt, ki megtartotta a vallás parancsolatait, melyben szülei felnevelték.

(Vége köv.)

tériumok részére szükséges póthitel engedélyezéséről és a 2. a népfölkelés felfegyverzésének részbeni biztosításáról szóló törvényjavaslat, továbbá 3. a magyar királyi minisztérium előterjesztése, a közösügyi kiadások hozzájárulási arányának újból való megállapítására kiküldött magyar országos bizottság jelentése tárgyában.

A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot a közigazgatási bizottság a jövő héten, a képviselőház plénuma pedig a delegációk ülészsaka után fogja tárgyalni.

A hírlapok parazitái.

(Könyomatos ujságok.)

Debreczen, máj. 10.

Van a hírlapoknak egy faja, amelyet a nagyközönség alig ismer, az ugynevezett könyomatos ujságok. Tulajdonképen az ujságok részére készülnek s a napi események adatain kívül politikai cikkeket, tárczákat, közgazdasági dolgokat tartalmaznak, ismeretlen, vitás kaliberű írótól, fölhasználás végett azoknak a lapoknak, amelyek ilyen dolgok megírására nem tudnak munkatársakat tartani.

Az utóbbi időben sáskamódra elszaporodtak ezek a különféle Híradó, Tudósító és Értesítő című könyomatos lapok s időszakonként megjelenő számaikkal valóságos elárasztják a vidéki lapok szerkesztősegeit.

S ha csak ennyi volna összes munkájuk, nem szólnánk semmit ellenük, a papirkosár elég tágas a befogadásukra. Csak hogy ezek a könyomatosok egyébbel is foglalkoznak s a valóságban inkább hirdetési irodák.

Fölveszik a nagyobb czégek hirdetéseit általánosságért s alkudozásba bocsátkoznak a vidéki lapokkal, amelyeknek nagyság és elterjedés szerint ugyanazon hirdetésért különböző árakat fizetnek, természetesen úgy, hogy a haszon javarésze az övék maradjon. Így aztán természetesen a vidéki lapok elesnek annyi jövedelemtől, amennyit a könyomatosok eltesznek.

Természetesen, vannak a vidéken lapok, a melyek az ilyen könyomatos ujságokkal szóba sem állanak.

Ezek a lapok aztán állandó zaklatásnak vannak kitéve a könyomatosok részéről, amelyek a legszemérmertlenebb módon, a legvilágosabb zsarolási szándékkal igyekeznek kellemetlenségeket okozni azoknak a lapoknak, a melyek nem akarnak velük összeköttetésbe lépni.

Egyik legismertebb módja a zsarolásuk az, hogy rátojják a lap egyik, vagy másik közleményére, hogy azt tőlük vette át és svihák módra, följelentéssel, pörrel fenyegetőzve követelik azok díjazását.

Szóval a sajtó kinövéséi ezek a könyomatos lapok, amelyeket okvetlenül ki kell irtani.

A V. H. O. Sz. ez idei közgyűlésén, amelyet áldozcsütörtökön fognak megtartani Debreczenben, szóba fog kerülni ez a kérdés. Palócz László a vidéki hírlapírók szövetségének főtitkára fog javaslatot tenni, hogy mondják ki, miszerint a könyomatos ujságokra, amelyek a vidéki sajtót csak czégerül használják, nincs semmi szükség.

A közgyűlés bizonyára egyhangulag elfogadja az eléggé nem helyeselhető indítványt s mindent el fog követni, hogy a sajtó ezektől a parazitáktól megszabaduljon.

Betörő, a ki fizet.

május 10.

Ha az adósok táborában hire fut a Dounossal esetének, alighanem megostromolják érte azt a párizsi fogházat, amelyben most a derék ur egyhangú napjait tölti. Pedig Dounossal mesterségére nézve csak betörő, de olyan természetű, hogy álmában sem kívánhat jobb és jövedelmezőbb dolgot a szegény ember az ő látogatásánál. Egy francia piktor valósággal megszabadított legdühösebb hitelezőitől. Egészen váratlanul topant be kopogtatás s engedelem nélkül s gyors szemle után a szekrények nyitogatásához fogott. Csöndes munkájában egy ur zavarta meg, aki félhomályban szinte észrevétlen állt a betörő elé. Dounossal ijedten hátrált az alak előtt s egéret után nézett,

— Sose ijedezzek, kedves művész, szólt rá a jövevény. Fizessen!

— Én? ... hebegett szegény Dounossal. — Talán képes volna letagadni, hogy száz frankommal tartozik festékért és ecsetekért? Fizessen vagy olyan botrányt csapok, mire még az utca is szeszszalag

A betörő belátta, hogy az éppenséggel nem válna hasznára s savanyu arccal kezdte a pénzt.

— De most menjen én gyorsan, siettetted az ismeretlen, dolgozni akarok.

A hitelező még kiát sem volt az ajtón, újabb látogató lépett a szobába.

— Mit akar itt? förmédt rá Dounossal!

— Mit? Három hónap óta mosok a művész urra, csak azért, mert a leányom, aki a ruhát elhordja, azt mondja, hogy nagyon finom ember. Ki is fizeti mindig a finomságával, de most én jöttem a pénzért.

— Nagysád, kérem, várjon holnapig.

Az asszony szó nélkül letelepedit.

— Kérem, odahaza várjon — hűledezett a derék ur s végül is kifizetett neki negyvenöt frankot a mosókontóra.

A kitérések után mohón munkához látott a betörő s épen egy képet akart levenni a falról, amikor megint rányitották az ajtót.

— Pénzért jöttem — hangzott fél hozzá.

— Zálogot adhatok — ötlöt hamarosan eszébe Dounossalnak és odanyújtotta a képet a mögötte álló urnak.

— Adjon még egyet.

— Tessék — hajlott készséggel a betörő s azt is leakasztotta a falról, a hitelező pedig boldogan távozott vele.

— Hova viszi azokat a képeket? — állta el az utját a folyosón a házgazda, a piktor.

— Hát nem maga adta? ... — csodálkozott a hitelező, de még jobban a piktor, amikor a lakásában megpillantotta a derék Dounossal urat.

Persze botrányt csapott, a betörőt elfogták és a rendőrségre vitték. Amikor később a piktor megtudta a betörés egész történetét, írják a francia lapok, füt-fát mozgattott, hogy kiszabadítsa az ő önkénytelen bankárját, de Dounossalnak annyi régi bűnterhele a lelkét, hogy kárba veszett minden igyekezet.

Játékból halál.

Egy kis fiu tragikus vége.
(Saját tudósítónktól.)

Kolozsvár, máj. 10.

Tegnap este 9 óra tájt a színházban — a vidám muzsika, a kacagató bohóságok, s a talmi szomorú játékok hazájában, — igazi tragédia történt.

Mig benn a deszkákon, — a hol a »Model» szerepelt, — Z. Bárdi Gabi pajkos mosolylyal köszönte meg a »Csiri-Biri» kupléért kijáró, több perczes tapsokat, — azalatt a házmesteri szobában egy kis, hét éves arany haju fiucska átlőtt torokkal, halva esett a földre. — Föléje borult testvérkéje, de már késő volt, a szjve nem dobogott többé.

Az esetnek, — a melyről való részletek csak lassan szívárogtak ki az előadást néző publikum körébe, — itt adjuk történetét:

Kolozsvár, május 10.

A színháznak egyik fiatal férfi tagja, — ki bátyjával együtt a Megyeri rezsim életbelépése óta van Kolozsvárt, — tavaszi kabátját rendszeresen a házmesteri szoba egyik fogasára szokta felakasztani esténként. Azonban többszörösen figyelmeztette Böszörményi Istvánt, a házmestert:

— Kérem vigyázzanak. A gyerekeket ne engedjék közel az überczihemhez, mert egyik zsebében állandóan töltött revolvert hordok.

Tegnap este is minden így történt. A tavaszi kabát, — benne a revolverrel — fel függesztődött a szegre, a színész eltávozott s a szobában csak a két kis házmester fiu: a hét éves József, s az öt éves Sándor maradtak.

A padlón játszadoztak, nevetgéltek, s hancurozás közben megkergették egymást. Egyszerre csak József az idősebb odamegy a falon függő kabáthoz, felágoskodik s kivesszi a zsebből a revolvert. — Mosolyogva mutatja öccsének:

— No Sándorka, Isten veled. Én meg-
bővöl magam.

Aztán a torkához tartotta a csillogó csővet. Egy kis csend, egy lövés s a gyerek véresen hanyatlott a földre....

Benn a nézőtérben pedig Böszörményi, az apa, ép ekkor nyújtotta fel a primadonnának az illatozó virágcsokrokat, és a selyem szalagos, aranybetűs bukékát. A mint vissza akar fordulni, hogy kimenjen az orcsesz trumból, valaki meghuzza a kabátja szélét. Hátranéz. Sándorka állt előtte könnybeuszó szemekkel.

— Mi az fiacskám, — kérdezte tőle.

— Papa gyere hamar, — felelte az apróság sirásba fuló szavakkal, — Jóskának valami baja van.

Böszörményi kézen fogta a gyereket, s aggodalmaskodva sietett lakására. Felszakította az ajtót, berohant a szobába s itt visszatántorodott. Ott feküdt a földön a kis Jóska lecsukott szemekkel átlőtt, véres nyakkal, holtan.

Nemsokára megérkeztek a rendőrség részéről: Schiller Ede, fogalmazó, Philipp Gyula biztos és dr. Scheitz Vilmos. Kihallgatták a tragikus eset szemtanúját: az öt éves Sándorkát s ennek vallomása alapján megállapították, hogy a kis Jóska játszani akart

a revolverrel, trétálkozott — a mint megirtuk — s az elromlott szerkezetű pisztoly eképp sült el, elpusztítva egy bimbózni kezdő életet.

A picziny holttest most már a Károlyina-kórházban van. Az apám és anyám kívül, még hat testvér zokog érte.

Alom és álmatlanság.

— május 10.

Az orvosi tudomány szerint az ember egészségére semmi sincs oly nagy befolyással, mint az álom.

A test kellemes érzése és üdesége s a lélek nyugalma az álomtól függ. Természetesen azonban, hogy nem minden embernek egyforma mennyiségű álomra van szüksége.

A régi közmondás szerint mindenkinek elég hat hét órai alvás (sex septem horas dormire sat est juvenique senique) — ez azonban csak babona; némeiyyik ember kevesebbel is beéri, a másoknak meg sokkal több kell.

Edison, a nagy föltaláló, naponként csak négy órát alszik, — mint sok más nagy ember is.

A nagy hadvezérek, Napoleon, Wellington, sokat köszönhetnek annak, hogy a nap bármely szakában azonnal el tudtak aludni, amint a szemüket behunyták.

Voltaire, Rousseau, Johnston és Rossini ellenben egész életében mindig álmos volt. pedig szinte hihetetlen, hogy mily sokat aludt.

Hogy az ember állva is el tud aludni, sőt hogy a katonák néha még menetelés közben is elalszanak, az már régi dolog. A híres coronnai visszavonulásnál Sir John Moores csapataiban egész sorok elaludtak. 1881 ben a nilusi csatában a francziák és angolok a rohanó ágyukon is aludtak.

Néhány évvel ezelőtt pedig egy kerék párversenyen megtörtént, hogy egy brit ke rékpáros — aki már tizenhét óra óta ült a gépen, hogy rekordot javíthasson — több mértföldnyire elmaradt a vezetői mögött, mert — elaludt a gépen.

Az alvásnak természetesen betegségei is vannak, ezek között a legveszedelmesebbek egyike az afrikai álom-kór, többnyire csak a bensülöttek szenvednek miatta, akik állítólag a tulságos tubakolástól, mások szerint meg egy Kongó vidéki bogár szurásától betegednek meg.

Az afrikai álomkórban szenvedő ember örökké álmos és úgy elalszik, hogy föl sem ébred többé. A betegség nagyfokú apathiával kezdődik, néha csak egy két év mulva az inficiális után; aztán hónapokig gyöngül a sok álom következtében az ember, míg végre álmában megölik a merevgörccsök.

Az álomittasságnál talán még veszedelmesebb az álmatlanság. Természetesen az is egyéni dolog, hogy meddig bírja ki az ember alvás nélkül. Három napi és három éjjeli teljes virrasztás után a legtöbb ember már megőrülne, de azért persze vannak emberek, akik még többet is kibírnak.

Igy Tanner kapitány, a Dunkeith parancsnoka, egy nagy vihar alkalmával négy nap, négy éjjel folyton a parancsnoki hidon volt és nem hunyta be a szemét egy pillanatra sem. Dr. Robert Staines edinburghi orvos egyszer kísérletet tétetett magán az orvosi klubban. Különféle izgatószerkek segítségével annyira vitte, hogy tizenöt nap és tizenöt éjjel nem aludt, de ekkorra már annyira kimerült, hogy 72 óra hosszaiig szakadatlanul aludt s azután egész életében mindig borzasztó álmatlanságban szenvedett.

Még szomorubb sorsra jutott Edward Bain amerikai milliomos. Már kis korától fogva arra szokott rá, hogy éjjel is dolgozott s minden nap egy perczel többet lopott

el az alvás idejéből, hogy dolgozhassék. Így aztán meggazdagodott; mire azonban már összegyűjtötte az első millióját, — nem tudott többé aludni; az orvosok hiába rendeltek neki akármilyen orvosságot, minden hiábavaló volt. Csak úgy tudott néhány perczig pihenni, ha a szolgálja billiárdgolyókat csörgetett előtte vagy ha rugó nélküli kocsi-ban ülve, nagyon rossz kövezetű utcán vágatott keresztül. Két évig bírta ki s egy éjjel, mikor az inasa dühösen lökdöste előtte az asztalon a billiárdgolyókat, — örökre elaludt.

Magyarok harcza nézerekkel.

— Felvidéki magyarok életveszedelme. —

Vehécz község lakóit most egy levél útján érkezett hír lázas izgatottságban tartja.

Az életük delén lévő férfiak Amerikába vándorolnak leggyakrabban nem a birtokvágy indítja őket a szülőföld elhagyására, hanem a mostoha körülmények, mert nálunk októbortól — márcziusig népünknek munkája nincs, tétlenségre van kárthatva akarja ellenére s e mellett a nyári munkaidő nem nyújt annyi bért, hogy a téli hónapokra az éhség csillapítására juthatna.

A midőn a kényszerítő körülmények hatása alatt bucsut vesz övéitől, azt sem tudja, mily sors vár reá odaát.

Onderik György vehéczy kivándoroltnál (kinek egész családja kint van már) keresztelőt ünnepeltek — így szól a hír.

Vigan voltak egész nap, a társaság késő estig mulatozott. Midőn hazakészülve — együttesen ki-ki lakására sietett, utközben szemközt nézerekkel találkoztak, kik bizonyára hasonló nép mulatságból mentek hazafelé.

A két csoport között addig ismeretlen okból verekedés támad, melyben többen vehéczy kivándorlottak közt súlyosan s életveszélyesen megsebesültek.

Marczinkó Antus Mihálynak, mint a levélirő mondja, szemeit szurták ki, itthon felesége s menyasszonylánya szivszorongva várja a további értesítéseket.

Jakubko Andrászt állítólag egy kemence tüzebe dobták a nézerek. Mariancsin György beleit hasították ki. Lutyik János s még többen életveszélyes különböző sérüléseket szenvedtek.

Mindegyiküknek nagyszámu családja, felesége, gyermekei, szülei siratják szerencsétlenül járt vérüket,

NAPIHIREK

— **Evzáró vizsgák az ohati iskolákban.** Városunk községi iskolaszéki bizottsága f. hó 15-én, szerdán délután ülést tart az ohati elemi iskolák evzáró vizsgájának, továbbá az ohati nyári menedék ház megnyitásának megállapítása és egyéb folyó ügyek elintézése végett.

— **Baleset.** Aki másnak vermet ás... — így mondja a közmondás. Szegény Csutak Ambrus gazdaszon azonban fordítva esett meg a dolog. Gödröt ásott a Vénkertben lévő lakásának udvarán s elfelejtette befedni. Így történt aztán, hogy késő este mikor kissé pityókos állapotban hazakerült belekukkant a verembe. Jajgatására csakhamar összeszaladtak a szomszédjai s kiszabadították.

ták fatális helyzetéből, de a szegény Csutak az esés következtében ballábát bokában eltörte. Most a lakásán ápolják.

— **Jó tettért jót várj.** A doveri kikötőben 1854-ben egy Hawthorne nevű angliai kimenett a tengerből egy Fairfax nevű asszonyt, aki véletlenül a vízbe esett. Azóta elmúlt már körülbelül félszázad s Hawthorne el is felejtette már az esetet, mikor a minap a bíróság elé idézték s ott közölték vele, hogy mr Fairfax meghalt s egész vagyonát őrá hagyta. Hawthorne ily módon a negyvenhét évvel ezelőtt véghez vitt életmentésért — 3,125.000 korona jutalmat kapott.

— **Leesett a padlásra I.** Nagy szerencsétlenség érte tegnap délelőtt Szt. Erzsébet Erzsébet leányt. Édes anyja a padlásra küldte fel, hogy hozza le onnan a száradás végett kirakott fehér ruhát. A leány fel is ment és összeszedett egy csomó ruhát s visszafelé indult. De mikor a létrára lépett, a gyengén megtámasztott létra ledől alatta és a szegény leány lezuhant a földre. Arca és jobbkeze erősen megsérült s a lába is kificamodott. A szerencsétlenül járt leányt szülei lakásán ápolják.

— **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** Megemlékeztünk annak idején arról, hogy a törvényhatósági bizottsági közgyűlés a városi számvevőség és házipénztár működésére felügyelő bizottság tagjai részére az 1901-ik évre egyenként 400 korona rendkívüli pótlékot szavazott meg. Most eme közgyűlési határozatot a m. kir. belügyminiszter tegnap érkezett leiratában jóváhagyta, de csakis kivételesen az 1901 évre vonatkozólag.

— **Lesz még péntek Csengerben.** Ez az a szép szólam tudniillik, a melylyel a csengeriek egymást ijesztgetni szokták, ha bajuk van.

Azonban nagyon kevesen tudják ennek eredetét, érdemesnek tartjuk azért itt megmagyarázni.

Történt egyszer, hogy Csengerben igen sokan összesereglettek az országos vásárra, a mely már ős idők óta mindég pénteki napon szokott tartani.

A szomszédos Pátyod községnek is ott volt apraja-nagyja. Folyik a vásár, izzadnak a magyarok, egyszer azonban egy pátyodi ló és egy csengeri nemes parasztgazda összevesznek az alkuban forgó lónak a bal fülén, azt állítván róla a pátyodi atyafi, hogy az nem igazi fül, mert nagyobb, mint a másik, csak úgy oda van ragasztva. Ennek sem kellett több, fordítja az ólmos végűt és egyszeribe oda plántálja a vastagabb végit, a hol a kalapot hordják.

No lett erre kavarodás.

Csengeriek, pátyodiak, össze-vissza, ki erre, ki arra iszonyu zsvaj és lárma közt, bortal, fokossal, karikással és más efféle simogató eszközzel ugyancsak verték egymáson a port.

Végre is a pátyodiak maradtak a győztesek, mert ezeknek a többi idegenbeli vásáros-nép is segített és a csengeriek visszavonultak, a csata — illetve a vásár-térről.

Csak akkor mertek már a pátyodiak után kiabálni, mikor már jó távol jártak, hogy: »Megálljatok, pátyodik, lesztek még ti csengeri vásáron, lesz még péntek Csengerben.

Azóta is, ha egy pátyodi ember hajat

Csengeren keresztül, mindég lehajtja a városban a fejét a kasba, hogy véresen ne vigye haza.

— **Veszedeleses gyógyszerek forgalomba hozása.** A m. kir. belügyminiszter tegnap érkezett leiratában egy igen fontos körülményre hívja fel a virosi tanács figyelmét. Ugyanis tudomására jutott, hogy az ország egyes részein rendkívül veszedeles és kártékony hatású többrendbeli titkos összetételű gyógyszert kezdtek forgalomba. Evégből a belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, melyben szigorúan tiltja az efajta gyógyszereknek forgalomba hozását s felhívja a törvényhatóságokat, hogy utasítsa a területén lévő szakközvegeket a legszigorubb ellenőrzés betartására.

— **A „Polgári kerékpáros egyesület“** mint fennállása óta minden évben, úgy az idén is több kirándulás tervezetével foglalkozik. — Ez a fiatal egylet évről-évre gyarapodik és tagjainak száma napról-napra több. — Nagyon örvendetes, hogy e testedző sportot az egylet mindinkább fejleszti városunkban; tagjai részére gyakorló pályát építettett kényelmes kuglizóval; kirándulásokat rendez mit a tagok tömegesen vesznek igénybe, hogy a város falain kívül egy pár élvezetes órát tölthessenek. — Az egyleti kirándulás igen szép rendben szokott történni. — Menet parancsnok vezetése alatt párosával vonul ki az egész társaság, hátul egy gyakorlott kerékpáros fedezetével, kinek kötelessége az utközben történő bajról, vagy a még nem elég gyakorlott kerékpárosok menetéhez képest a menetparancsnok figyelmét felhívni, ki aztán ahoz mérten lassítja vagy gyorsítja a menetet.

F. hó 19-ére egy nagyobb kirándulást tervez az egylet; ezuton is felkéretnek tehat a tagurak, hogy ezen kiránduláson az alapszabályok értelmében lehetőleg gondosan felszerelt gépekkel vegyenek részt, nehogy bármilyen legcsekélyebb bajnál is fennakadás legyen. A kirándulás M. Pércs Telegdy sóstó fürdőre lesz; oda-vissza 20 kilométer. Indulás d. u. 2 órakor az egyleti helyiségből (Dréher sörcsarnok.)

Vendégek az egyleti kiránduláson szívesen láttatnak, hol az egyleti tagok sorába is kérelmekre fölvetetnek.

— **A férj merénylete.** Egy részeges házartos embert elhagyott a felesége. Az asszony nem tudott az urával maradni, elhagyta és inkább maga kereste a kenyerét. A rabiátos férj ezért bosszút forralt és tegnap délelőtt nyílt utcán több éles szurást ejtett a feleségén. Kovács István negyvenkét éves kocsis ember a merénylő. A feleségét Schwartz Máriát már leánykorában is össze-szurkálta, utóbb azonban annyira utána járt a leánynak, hogy az hitt a javulásában és a felesége lett. Amde Kovács rossz volt szeretőnek és még rosszabb volt férjnek. — A feleségét egyre ütötte-verte, ok nélkül bántalmazta. Az asszonynak pokol volt az élete a vad férj mellett. El is unta a sok verést és elköltözött az urától. Kovács mostanában napok óta kereste a feleségét. Tegnap délelőtt féltizenegy órakor egyik utcán találkozott az asszonynyal.

Durván rátámadt és hívta haza. — Az asszony tovább haladva, — visszaszólt neki:

— Nem mék vissza hozzád, kin nekem az élet melletted.

Kovács István erre megragadta az asszony karját elébe került és a hosszú, élesre fent késsel több szurást ejtett az asszony arcán. Kovácsné összeesett, arcából patakokban folyt a vér. A járőrelők hamar megkerítették a rendőrt, a ki a merénylő férjet lefogta és kezeit összekötözve egy másik rendőrrel bekísérte a kapitányságra. Az asszonyt, a kinek az egyik sebe tizenkét cenziméter hosszú, a kórházba vitték.

— **Frakkos hölgyek.** A gyűlölt, lenézett, megvetett frakk, amelyet kényszerből mégis viselünk, úgy látszik megunta, hogy örökös az ásitó unalmat, a fesszességet képviselje. Szakítani akar mindenáron a multjával, el akar szakadni a férfiaktól és a nők karcu dereka köré szeretne simulni. Sőt már némi sikere is van a hölgyek körül, mert — mint rémülten jelentik — Párisban a divat királynői már frakkot hordanak. Az elegáns világ találkozó helyein már megjelentek az első fecskék az első fecskékkel. Hogy mi hozzánk mikor jut el a fecskéfarkos női divat, annak Bécs a megmondhatója. — Itt még nincs ok az ijedelemre, bár a divat még a leggyorsabb lábon jut el hozzánk. — Hogy a dolog »érdeméről« is szóljunk, a nők frakkja, amit Párisban most divattá tettek, csak kevésbé különbözik a férfiak frakkjától. — Többnyire tafotából készül. Idősebb nők fekete színű frakkot viselnek, a fiatalabbak a világosabb színeket kultiválják és chinéből pompadour-szövetből és egyéb lenge szövetfajtából készítetik a frakkot. Magastermetűek a hosszú fecskéfarkot, alacsonyabbak a rövid frakkot viselik. elül csipke-zsabót, vagy krepsifont és gaze-mellényeket hordanak és magas csattu övvel szorítják össze a derekukat. A frakkhoz fekete szövet, vagy selyemszoknyát viselnek. Ezt a toalettet kiegészíti még valami a mi a frakkot lerántja eddigi komolyságának magaslatáról és ez a valami: a — muff. Mert a párisi hölgyek karmantyut hordanak, még nyáron is a frakkhoz. A nyári muff csipkéből, rüsből készül, idres-bodros lenge jószág.

— **A magyar Barnum.** Barnumnak és Baileynak legveszedelmesebb konkurrensa Királyi Imre, aki Londonban óriási látványos darabok előadásával valóságos elhomályosítja a szintén nagy arányokkal dolgozó amerikaiakat. Királyi a nyári szezonra a pekingi követségek megszabadítását mutatja be látványosság gyanánt a londoni közönségnek. A darab négy felvonásos és mindegyik a harc színhelyének egy-egy részét mutatja be teljes hűségében; a látványosságáról fogalmat ad az, hogy ezer közreműködő van benne.

— **A vidéki színészvilág irásában és képben.** Ilyen czimmel érdekes vállalatot indított meg Benedek Árpád aradi hirlapíró. Egy tizenkét kötetre terjedő könyvsorozatban be fogja mutatni a vidék összes szintársulatait, irásában és képben, — minden egyes könyv (leszámitva a három utolsót) teljesen önállóan egy-egy város színművészetével foglalkozik. A ciklus sorrendje a következő:

- I. Arad,
- II. Kassa,
- III. Debreczen,
- IV. Kolozsvár,
- V. Temesvár,
- VI. Nagyvárad,
- VII. Szeged,
- VIII. Pécs,
- IX. Pozsony,
- X. Győr—Sopron—Székesfehérvár.
- XI. Alföld, Délmagyarország, Erdély kisebb társulatok),

XII. (latok).

Min mében p kiállításu munka, sziti az i tárgyaló jelenik. egész m Egyszer tizenkét den füze het tork címére antézen

— tegnap tette ki kérdező váry?

— radalm felség, gyon s bálón.

— mor s neki dig ez

— a fárad A bajusz

előtt törvé pénzb kisér a nag mak: mak, pesti Róza János beny Ezek tott hogy vizsg társz klasz kete alá tette Alaj Halá ben vala bün Gyu mo lesz társ 8—

— fel na Cs 24 ny e me

XII. Dunántul, Felvidék (kisebb társulatok).

Mindenestre hézagpótló és a maga nevében páratlan vállalkozás ez a gyönyörű kiállítás, műnyomó-papíron megjelenő disz-munka, melyhez a legelső czinkográfus készítette az illusztrációkat. Az Arad színészét tárgyaló első füzet már a hó folyamán megjelenik. Egy-egy füzet ára egy korona. Az egész mű (tizenkét füzet) tizenkét korona. Egyszerre rendelve tíz korona. Diszkötésben tizenkét korona. Az előfizetési összeget minden füzet megjelenése után, részletekben lehet törleszteni. A megrendelések a szerző címére: »Arad és Vidéke» szerkesztősége intézendők.

— **A király Fejérváryról.** A Ludoviceum tegnapi bálján a király megszólítással tüntette ki Gromon Dezső államtitkárát is, azt kérdezve tőle, — hogy hol van báró Fejérváry?

— A reggeli és a délelőtti ünnepek fáradalmi nagyon megviselték a minisztert, felség, — felelte Gromon, — s a báró nagyon sajnálja, hogy nem jelenhetett meg a bálon.

— Nagyon jól tette, hogy nem jött el, — mondta a király. — Az egészség az első; s neki bizony még erőre van szüksége, pedig ez a nap fáradalmas volt.

— Felségeden egyáltalán semmi nyoma a fáradtságnak, — jegyezte meg Gromon.

Az uralkodó mosolyogva sodorta meg a bajuszát, csak annyit jegyezve meg: —

— Mi még tudjuk!

— **Takács Zoltán bandája.** Kevéssel ezelőtt helyezte vád alá a budapesti büntető törvényszék dr. Takács Zoltánt s 30 társát pénzhamisítás büntette, illetve pézhamisítás kísérletének büntette miatt. A vádtanács ma a nagy pénzhamisító banda utolsó öt tagjának: Gallay Imre szilasbálhási napszámosnak, Heles Károlyné szül. Léner Mari budapesti mosónőnek, Vay Alajosné szül. Bálin Róza kunszent-mártoni lakosnőnek, Korin János sárospataki gazdálkodónak bűnügyében benyújtott ügyészégi vádiratokat tárgyalta. Ezeket a Takács Zoltán s társai ellen folytatott bünvizsgálat során nyomozták csak ki s hogy az ügy mielőbb befejezést nyerjen a vizsgálat tekintetében, Takács Zoltán és 30 társa bünyői vizsgálatától külön lett választva. A vádtanács Czárán járásbíró elnöklete báró Ruttkay bíró előadása alapján vád alá helyezte Gallay Imrét pénzhamisítás büntette, Heles Károlyné szül. Léner Mari, Vay Alajosné szül. Bálint Rózá, Korin Jánost és Halász Szabó Jánost pénzhamisítás büntetéseben való bűnrészesség miatt. Ugy ezeknek, valamint a multkor vád alá helyezetteknek bünyői iratai a vádtanácsnál nyomban Lenk Gyula táblai bíró kezeihez mentek, aki ezen monstre bűnpörben az ítélőtanács elnöke lesz. Lenk táblai bíró a dr. Takács Zoltán s társainak bűnügyében a fő tárgyalást június 8—10 napjaira tűzi ki.

— **Tolvajfogás akadályokkal.** Viruló szép felesége volt Csohaji Tamás tégláskerti lakosnak. Ez volt éppen a hiba, mert a 48 éves Csohajit mellőzve Kupa Lajost, a szomszéd 24 éves fiát árasztotta el a kikapós menyecske kegyeivel a tüzes csókokon kívül a g é s z oldalszalonnákkal, sonkákkal — amelyeket mind a vagyonos férj kasszá-

jából kerütek ki — honorálván a szerelmes legény forró öleléseit. Csohaji aramnak végre is feltűnt, hogy ugyancsak dézsmálja valaki a padláson és kamrában lévő husféléket s a vaksággal megvert férj éppen a szomszéd Kupa fiut kérte fel, hogy segédkezzen neki az elvetemedett tolvaj kézre kerítésén. — A furfangos Kupa aztán úgy hálálta meg a beléhelyezett bizalmat, hogy a kezébe adva a támbor férjnek egy jókora husángot s felküldte a padlásra, míg ő maga a kamrában huzódott meg, hogy így együttesen lessék meg a vakmerő tolvajt. Természetesen a ravasz Kupa már a következő percben ott turbékolt a menyecskével a belső szobában. A jámbor lóvá tett férj egy ideig csak várt türelemmel, de végre is megunt a dolgot s le akart jönni a padlásról akkor lepődött aztán meg, mikor a lajtorjának csak a hült helyét pillantotta meg. Mikor aztán többszöri püsszegésre sem jelentkezett a tolvajtogó czimborája a padlás ablakon keresztül a szomszédól tetejére mászván nagy nehezen mégis csak leért a földre. Ép ebben a pillanatban lépett ki a konyha ajtaján a ravasz Kupa. Csohaji előtt egyszerre világos lett minden s a következő pillanatban hirtelen elhatározással, vérbenforgó szemekkel kapta fel az ajtó mellé helyezett moslékos dézsát s úgy vágta azt tartalmával együtt a csábitó Kupához, hogy az hangos zuhanással terült el a földön. Erre meg bottal támadt a póruljárt csábitóra s talán agyon is veri, ha az időközben fellármázott szomszédok ki nem szabadítják kezei közül. A különös tolvajfogásnak a bíróság előtt lesz folytatása, mert Csohaji Tamás beadta a felesége ellen a válpöröt.

— **Egy amerikai mulató.** Barnum és Bailey látványossága. New York és London összes lapjai kivétel nélkül s majdnem az összes Nagy Britaniai lapok dicsérettel nyilatkoztak Barnum és Bailey a föld legnagyobb látványosságának csodálatossága felől. Mindazt a mit dicsértek egy 10.000 lap sűrűen nyomtatott könyvet telne meg. Ezen nyáron át teljes pompájában és terjedelmességében a kontinensen át körutat tesz és már magában a mód hogyan utazik, éppen olyan csodálatra méltó, mint a látványosság. 67 vasuti kocsi szükséges ezen óriási anyagot, állatot és hozzátartozót továbbítani és mindegyik vasuti kocsi, majdnem 20 mtr. hosszú, 4 vonatra, melyből mindegyike 17 kocsiból áll, van felosztva. Minden vonat 300 mtr. hosszú, úgy hogy egymáshoz kapcsolva 3/4 mértföldet haladnak meg. Ezen kocsik a látványosság érkezésekor ma május 11 én lesznek láthatók. Egy egész új látványosság a sátrak és kevés ember alkothat magának fogalmat azok terjedelméről és nagyságáról. Ha meg gondoljuk, hogy a legnagyobb épület még félannyi embert sem foglaltat magában, mint a sátrak, fogalmuk lesz azok nagyságáról. Majdnem 15.000 ember fér el a vászonsátrak alatt és az egyik az állatseregleti sátor 100 mtr. hosszú. A fősátorban 3 lovarda 2 szinpad 1 versenypálya és 1 légtornászati elkülönítmény van elhelyezve és abban tartatnak a csodálatos előadások. Az állatseregleti pavillonban szintén 1 szinpad van elhelyezve, melyen a csoda gyűjtemények, külön belépési díj nélkül megtekinthetők, ugyanott vannak nagy számu ketreczek vadállatokkal elhelyezve, úgy szintén az elefántok és sok más érdesség. Vászonsátrak, vannak továbbá istállóknak, takarmány tartóknak a 400 ló számára, és még több sátor öltözőknak, étkezőknak, fodrásztermeknek, kovács műhelynek és sok másnak. Mindez 10 hold földet foglal el és vilányossággal van kivágítva.

Ezen egyszerű látványosság, érdekes szisztemiai és hallatlan segédeszközei, megfigyelésre méltóvá teszi, hogy mindezen sátrak miképpen építenek fel 2 órában belül. Magával vitt óriási anyag nagy számu alkalmas volt, egész sereg előadó élelmezési mesterek és tényleg ezen óriási vállalat mindezen részei együttvéve, oly óriási, hogy valóban lát-

ványosságot képeznek, miről fogalmat csak kevesen alkothatnak és egymástól semmi sem lesz elkülönítve. — **Figyelmeztetés.** Ovakodjunk hamis hirdetésektől! Barnum és Bailey hivatalos vezetője vagy csodák könyve és az előadások műsorának első fedéllapján Barnum és Bailey urak arcsképei láthatók. Mindkettő a hivatalos látképes levelezőlapokkal együtt a sátrak belsejében kapható. Minden más ily hirdetés nem hivatalos és így nem pontos. Csakis való hirdetményeket vegyünk.

Táviratok.

A délafrikai háború.

Cookhuis (Fokgyatmat), máj. 10. Saját tudósítónktól. A viaams-Kloog folyó mellett tegnap egy Seepers vezetése alatt álló burkommandó és a gyarmati csapatok köz-harcz fejlődött, amelyben az előbbi visszaverték. A vasuti távirót mult éjjel Mortimer mellett elvágták, még pedig közel ahhoz a helyhez, ahol ez nemrég is megtörtént.

Pretória, máj. 9. (Reuter.) Beaton tábornok táborát Viljoens 500 buralal megtámadta. Amikor ezek lőtávolságba jöttek, az angol pompon- és maxim-ágyakkal visszavonulásra kényszerítették őket, miközben hat halottat veszítettek. Az angolok üldözöbe vették s arra kényszerítették a burokat, hogy összes podgyászaikat ott hagyják, amelyeket azután az angolok zsákmányul ejtettek. A Klipdam-erődöt, Dalelo kapitány-nak, egy benszülött misszionáriusnak lakóhelyét, Greenfel ezredes megtámadta és kemény harc után, amelyben kilencz bur elesett, bevette. Az angolok 45 burt elfogtak és löszereket zsákmányoltak.

Brüsszel, május 10. Kétezerötszáznál több németalföldi, német és francia önkéntes déluyugati Afrikán keresztül a burok táborába érkezett.

A kínai expedíció költségei.

Berlin, május 10. (Saját tudósítónktól.) A kínai bonyodalom nagy gondokat okoz a birodalmi pénzügyi hivatalnak. Thielmann pénzügyminiszter már többször czélezott arra, hogy talán deficittel kell majd megküzdnie. A miniszter most már világosabban beszél és habár cseppenként, kezdi beadni a tiszta igazságot, néhány nap előtt kijelentette egy bizottságban, hogy a jövő évi deficit valószínűleg negyvenötven millió márka lesz tegnap pedig egy másik bizottságban az, mondta, hogy ragaszkodnia kell az adók fölemeléséhez, mert a jövő évi deficit valószínűleg hetven-nyolcvan millió márka esz.

Az orosz kölcsön.

Köln, május 10. (Saját tudósítónktól.) A Köln Zig. teljesen megbízható forrásból arról értesül, hogy Witte orosz pénzügyminiszternek sikerült Delvassét rábírni, hogy Oroszországnak nagyobb kölcsönt eszközölkjön ki Párisban. Delcasóé közvetlenül Párisba való megérkezése után beszélt a legkiválóbb francia pénzemberekkel, akik hajlandóknak nyilatkoztak a kölcsön megadására, sőt a londoni pénzpiacot is bevonták spekulációjukba. A kölcsön negyszázalékos lesz és 10 20 millió fontot fog tenni. Az orosz ipar ezzel a kölcsönnel nagy veszedelmétől menekül meg, a mely okvetlenül bekövetkezett volna, ha az orosz állam nem tehetne nagy megrendeléseket.

Páratlan a THYMOL fogéréme!

THYMOL

a legkellome-
sebb fogtisztító-
szer, Udít,
frissít.

THYMOL

értalmatlan an-
zeptikus, meg-
szünteti a fog-
fájást.

THYMOL

törvényesen vé-
dett HAZAI
gyártmány-

THYMOL

fehéríti szépíti
és karserválja
a fogakat.

THYMOL

uton igen
célszerű
Nélkülözhetlen

THYMOL

főülmul min-
den más fogtisztító-
szert.

1 tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt.

Egyedüli készítő és főszétküldési raktár:

SÁVOLY illatszergyára
gőzerős berendezett hygien, kozmet laboratorium,
magy. elsőrendű finom pipere-szappangyár

Budapest, VII. Damjanich-utca 28.

Gyári raktár és fióküzlet, Temesvárott

Főraktár: Debreczenben Kálmai Lipót

Fisch testvérek, Toth Kálmán fűszerkereskedő,

Rickl József Zelmos fűszerkereskedő,

Váray József fűszerkereskedő, Békés Lajos

divatkereskedő, Leindenfrost Gy. fűszerkereskedő,

Szabó Zsigmond fűszerkereskedő.

Most jelent meg

a francia eredeti kiadással egyidejűleg!

ÖT ÉV ÉLETEMBŐL.

Irtá

Dreyfus Alfréd.

A 318 lapra terjedő vaskos kö-
tetben Dreyfus Alfréd saját maga írta
meg öt évig tartó szenvedéseit. Ez
emlékiratban megvan Dreyfus Alfréd
elítélésének, lefokozásának, hazatéré-
sének története, ördög-szigeti rabságá-
nak Naplója, felelősségével folytatott leve-
lezése, stb., nyolc eredeti rajzzal és kéz-
írással.

Ára 3 korona 50 fillér.

Kapható az Orsz. Közp. Községi Nyomda
R. T. nál

Budapest, VI. Váci-lőrut 61. sz.
és minden könyvkereskedésben.

LUCSIVNA

fürdő 770 m. tengerszín fölötti magasság-
ban, a Központi Kárpátok tövében (Sze-
pesmegye) szép regényes völgyben észak
felől a Kárpátok által védve.

Olcso és kényelmesen berendezett nya-
ralókkal és vasuti megállóhelylyel.

Fürdő-évad megnyitása május hó 20-ika

Bővebb felvilágosítással szívesen szol-
gál a fürdőtulajdonosa

Szakmáry Donáth.

Üzlet átadás miatt

női divatáruk

selyem, gyapju és mosó kelmék,
butorszövetek, szőnyegek

kivételes olcsó áron

adatok el.

Maradékok feleáron.

Kunz József és Társa

cégnél, kistemplombazár

Miskolcz város legélénkebb helyén

egy több mint 30 év óta fenálló és

nagy forgalmu

dohány, szivar bélyeg

hirlap, osztálysorsjegy

áruda

kedvező feltételek mellett

! átadó !

Tudakozódhatni: Falkenstein Soma

papirkereskedésben Miskolc.

Vasáru-üzlet áthelyezés.

Van szerencém a t. vevőimet és a n. é. közönséget tudatni, hogy 20 év óta a helybeli piacon fennálló

vasáru-üzletemet

tetemesen megnagyobbítva és új árukkal felszerelve

(a Frohner szálloda mellé)

főter 69. szám alá az Ipar és Kereskedelmi kamara ujonnan épült palotájába

helyeztem át.

Amidőn az eddig iránam tanusított szives pártfogásért köszönetet mondok, kérem, hogy ezzel a jövőben is részesíteni sziveskedjenek.

kivaló tisztelettel

Nánássy Lajos
vaskereskedő.

Vasáru cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Déli jég és Viszontbiztosító Társaság
magyarországi osztálya

Budapest, Váci u. 20. sz. az „Adria“ bizt. t. házában.

Báró Podmaniczky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000.000 kor.

Tartaléktőke . . . . . 2.383.774 kor.

Ezen, a cs. és kir. szab. „Adria biztosító-társulat“ védnöksége alatt megalakult társaság biztosít különféle terményeket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és felvilágosításokat készségesen adnak az „Adria biztosító-társulat“ összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei

Vezérügynöksége Debreczenben

Leszkay Ferencz.

tit.kár: Várady J.

meg. l. 7

MIKÉLYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFURDÓI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

„Több száz orvos által ajánlva kiváló“
A legízletesebb és legolcsóbb ásványvíz
Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és
vendéglőben.

H.-Hadházon

egy egészséges uri lakás azonnal
k i a d ó,
Ertekezhetni: Bosznay üzle-
tében Nagy Gyulával.

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskenedéséhez

valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok,
továbbá a szegecs és tormáncs teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa fele

szabadalmazott

önműködő

ugy hordozható, mint kocsira szerelt

„SYPHONIA“

fecskenedő, a legjobbknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önmű-
ködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezerre menő példány
van alkalmazásban és számos elismert bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatlan ki-
válóságát minden más rendszerrel szemben.

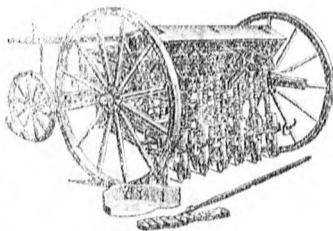
A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer vetőgépei.)

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára,
váltó kerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb
járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb
ár által tűnnek ki

A lehető legnagyobb munka, idő és pénzmeztakarítását teszik lehetővé.
Különlegességeket széna és szalmaprések-kézi használatra kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, ga-
bonarosták trieurók, ekék hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkal-
mazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

BÉCS II. Taborstrasse 71.

több mint 400 arany, ezüst és bronz éremmel kitüntetve
Kimerítő árjegyzékek és elismert okiratok kívánatra ingyen küldetnek. Képviselek és ismételadók alkalmaztatnak

„Zacherlin“

mint felülmulhatatlan csakis a Zacherlin féregpor használhat.

„Vásároljon ön csak üvegekben“

Debreczenben Békés Emil Bán László Csanak József, Csicsó Lajos, Czeglédi Józsefné Csillag József Deutsch Lajos, Főlegyházy János, Francsics és Jóna Fricz K., Ganofszy Lajos, Geréby F., Göcsey I. Havas József, Hirsch F., Klein Bernát, Kohn Simon, Kócsy Lajos Kohn Henrik Kondor J. és fia Kontsek Géza, Kovács Mihály, Leidenfrost Ármán, Lusztig K., Mayer József, Parti Ferencz Lindenfeld J. János, Kiss Géza Rickl József, ifj. Kósa Lajos, Rozenfeld R. Rosenthal Dániel, Rosenthal Sándor, Róth Antal, Róth Ignác, Szabó Zsigmond, Szentkirályi-Tivadar, Terey József, Tóth Kálmán, Várray József, Várray János Jánosy Béla, Baraffyófalva: Ifj. Weiszberger Ignác, ErMihályfalva: Grosz Hermann Lévy Vince, Polák Moritz. H.Böszörmény: Gémünbeck József Majda Szoboszló: Körner Béla. Tisza Fűrés: Schön Jakab Weiszmann József.

Debreczen.

Csak két nap.

Szombaton május 11 és Vasárnap május 12.

BARNUM & BAILEY

a világ legnagyobb látványossága.

Óriási amerikai mulatóhely.

50 év óta Amerika büszkesége

Jelenleg a Continensen körutazást tesz.

67 óriási saját külön e célra épített vasuti kocsiával mely 4 teljes vonatot képez, A teljes „Ensemble” 12 hatalmas sátor pavillonban lesz kiállítva, melyeknek legnagyobbika körülbelül 12.000 kényelmes ülőhelyet foglal magában.

Naponta 2 előadás, délután 2 és este fél 8 órakor. A megnyitás 1 és fél órával az előadás előtt történik, hogy a nagy közönségnek alkalma legyen az élő csodaembereket, a három elefánt csordát és a kettős állatseregletet megtekinteni.

Számtalan, összehasonlíthatatlan és utánozhatatlan, vakmerő, félelmet nem ismerő mutatvány. A fellépő művészeknek mindegyike

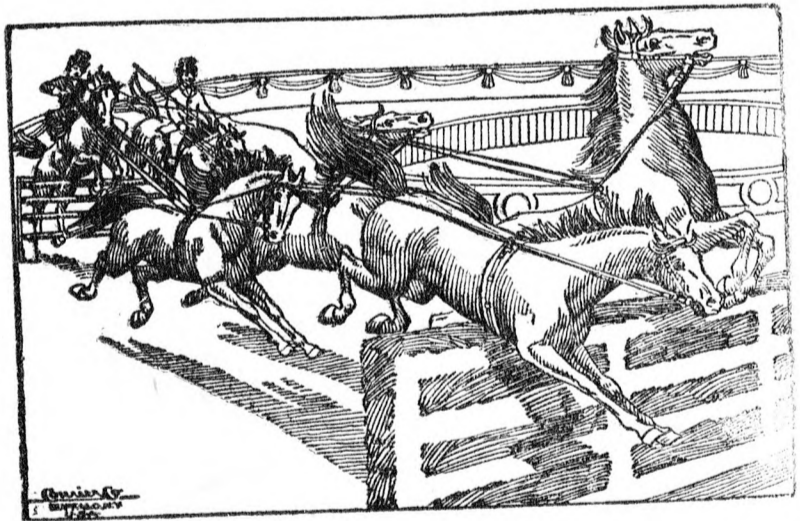
mester a maga szakmájában, Minden művész egy csillag. Az arénában bemutatott mutatványok mindegyike egy-egy meglepetést képez. Minden valóban egészen új, tökéletes és eddig még sohasem lett bemutatva. Emberi elme által elgondolható leghatalmasabb és legnagyobb látványosság, 3 nagy lovas mutatvány bemutatására szolgáló „maé” ban, 2 hatalmas szinpaddal és egy majdnem mérhetetlen hosszúságú futó pályával, 3 óriási terjedelmű tornászati téréssel.

Egy egész állatsereglet, idomított vadállatokkal.

Mindenféle fajtájú versenyfuttatás, erőművészeti mutatványok, légművészet, a földön és levegőben való tornászati bemutató és új meglepetések. A bajnokok erejének megfeszítő isykezése az ügyesség által elért rekordok megdöntésére. 70 gyönyörű lónak egy „Manége”-ban való elővezetése, 400 kitüntetett lónak kiállítása, 3 csorda legkitünőbb idomított elefántnak, 3 porondon egyidőben való elővezetése, 20 nemzetközi némajátékos bohóc.

Egy igazi világkiállítás modern látványokkal czirkusz. Hippodrom. Allatsereglet.

Idomított állatok kiállítása.

1000 férfi, asszony s ló.

Törpék, tetováltak, kardnyelők, egy hölgy hosszú hajjal s teljes körszakállal, egy kutyafejű gyermek, kéz nélkül emberek, jonglőrök, 1000 eredeti különös dolog és csodálatos méltó előadások. Egy majdnem végnélküli sorozata a legújabb produkcióknak, merész, félelmet megvető mutatványok, melyek eddig sehol sem voltak láthatók s melyek most legelőször lesznek a közönségnek bemutatva.

Helyárak az ülősek fekvése szerint:

Beépés ülőhelylyel 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill., zártsték 4 kor., fentartott hely 5 kor. páholy sték 6 kor.
A helyek mind számozva vannak az 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill. helyek kivételével. A jegyek megnyitáskor a bejáratnál kaphatók, 10 éven aluli gyermekek az összes helyeken, kivéve az 1 kor. 20 fill. helyet, a felét fizetik, elővétel csakis 5 és 6 koronás az előadás napján, Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Piacz-utca 20.

Egy belépő jegy az összes hirdetett látványlókhoz egy és ülő-helyre érvényes.

Előadások: Nagyváradon május 9-én, Nyitogylázán május 13-án.